

Professorn som ifrågasätter energinåla hus

(/media/k2/items/cache/223d3e825305be1390f95e96c8b494f2_XL.jpg)

Passivhus är på modet men hur stor är egentligen energibesparingen i realiteten och hur mycket dyrare blir det? Det frågar sig Christer Harrysson, professor i byggt teknik vid Örebro universitet i ett samtal på hans kontor i Falkenberg med Byggarens chefredaktör.

Det är som att svära i kyrkan. Men det har Christer Harrysson gjort i decennier. På 80-talet var det en av frikyrkans ikoner som fick på tafs när Christer Harrysson ifrågasatte den då populära och nyintroducerade luftvärmens. Curt Wrigfors kom från Gullringshus där det nya energisystemet med från- tilluftsventilation och luftvärme hade etablerats och förvärvade Borohus där samma system infördes med buller och bång.

- Jag hade många mäktiga industriintressen emot mig, säger Christer Harrysson.

Hans tes var att den smutsiga tilluften in i husen gjorde många människor sjuka och att energibesparingen inte var så stor som hävdades. Han undersökte i början på 1990-talet drygt 300 hus och fick Boverket med sig som förbjöd luftvärme med återluft även om industrin lyckades få igenom några lättnader senare. Men när han lyckades visa att åtta Gullringshus i Marbäck utanför Halmstad minskade energianvändningen från 18 000 till 13 000 kilowattimmar per år genom att konvertera till frånluftsventilation och sätta in radiatorer. Människorna i husen behövde plötsligt inte längre gå till doktorn med kli i halsen var det många som drog öronen åt sig.

Krävs mod

Christer Harrysson som bara hade ett fåtal oberoende och modiga forskare med sig menar att de akademiska experterna i dag är för beroende av anslag från industrin för att våga gå emot dessa intressen.

Nu är det passivhusen som har sin antagonist i Christer Harrysson. Han åker land och rike runt och förkunnar de gamla radiatorernas lov och enkel frånluftsventilation. Åter igen pekar han på tveksamheter med passivhusen kring luftens kvalitet men också på de uteblivna energivinsterna och den ekonomiska besparingen. Enligt hans undersökningar drar ett passivhus med 45 centimeters isolering i väggarna inte mindre energi än ett välbyggt hus med 25 centimeters isolering och frånluftsvarmepump.

- Det är praktiskt taget omöjligt att rena systemet med plåtkanaler som går i olika vinklar genom hela huset och med smutsiga filter och värmväxlare. Och byggkostnaden blir givetvis 10-20 procent högre med tio procent tjockare isolering och lika mycket i ökad byggyta.

Stor genomgång

Mellan 2010 och 2015 gjorde Christer Harrysson åter en stor genomgång av hus. 340 hus varav ungefär en femtedel passivhus skärskådades. Flera av passivhusen hade en högre energiåtgång än övriga hus.

Christer Harrysson förespråkar systematisk provtryckning av de nybyggda husen och värmekamera för att se energiläckagen och se till att felen upptäcks i tid före inflyttning

Generellt är han missnöjd med nyproduktionen i den byggtakt som råder idag.

- Det är dålig kvalitet på många håll. De som utför jobbet är många nivåer under dejn som får betalt och längst ner finns de utländska aktörer som inte ens kan svenska och därmed inte förstår viktig dokumentation.

Läs hela reportaget med Christer Harrysson i senaste numret av Byggaren.

MIKAEL KINDBOM
(NYHETSARKIV/ITMLIST/USER/737-
MIKAELKINDBOM)
mikael.kindbom@vtf.se
(mailto:mikael.kindbom@vtf.se)

Publicerad tisdag, 21 november 2017 16:31
Uppdaterad tisdag, 21 november 2017 16:36
